

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука

Факультет Дизайну

Кафедра графічного дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

_____ І.В. Петрова
(підпис) (ініціали, прізвище)

« 26 » _____ кв.тжк 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 15. Фотоколаж і фотоманіпуляція

рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
галузь знань	02 Культура і мистецтво
освітня програма	«Мистецтво мультимедіа»
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
тип дисципліни	обов'язкова
мова викладання	українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми

_____ Петрова І.В.

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
Графічного дизайну
23.04.2024 №9
Завідувач кафедри

_____ Коваль Л.М.

Київ 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Фотоколаж і фотоманіпуляція**» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2024 . 12 стор.

Розробник: Сафронова Анна Валеріївна, доктор філософії (PhD)., доцент кафедри графічного дизайну

Робочу програму перевірено

Декан факультету _
(підпис)

(ініціали, прізвище)

Т.В. Малік

24.04.2024

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету дизайну

Протокол засідання НМР факультету дизайну 24.04.2024 № 4

Голова НМР факультету

(підпис)

Л.М. Коваль

(ініціали, прізвище)

© КДАДПМД ім. М.Бойчука, 2024 рік

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 02«Культура і мистецтво» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Електронна адреса: https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-monumentalnogo-i-stankovogo-zhyvopysu/	Спеціальність (освітня програма): 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» ОПП «Мистецтво мультимедіа»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 самостійної роботи студента –3	Освітній рівень: перший <u>бакалаврський</u> (перший (бакалаврський)/другий (магістерський))	Практичні, семінарські	
		45 год.	
		Самостійна робота	
		45 год.	
		Вид контролю: Поточний, підсумковий	
		Форма контролю: Диф.залік	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фотоколаж і фотоманіпуляція» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

Загальні компетенції ЗК:

ЗК-2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК-11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК-13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) СК:

СК-1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища

СК-3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК-4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК-6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК-9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК-10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК-12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання, для формування яких використовується навчальна дисципліна:

ПРН-1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН-4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.

ПРН-6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН-8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН-15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН-16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

3. Передумови для вивчення дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Рисунок, пластанатомія
2.	Кіносценографія
3.	Основи фотографії
4.	Комп'ютерні технології за фахом
5	

4. Очікувані результати навчання

Мета курсу: формування у студентів фундаментальних теоретичних знань і практичних навичок застосування комп'ютерних засобів двовимірної графіки і верстки при виконанні завдань обробки і використання художньої фотографії в різних сферах професійної діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: Надання знань щодо історії і практики обробки і використання художньої фотографії для створення комбінованих зображень (фотомонтаж, фотоколаж); засвоєння навичків застосування комп'ютерних технологій для обробки, стилізації і комбінування цифрових фотографій; засвоєння навичків застосування фотоколажу і фотомонтажу у сучасному мистецтві і дизайні

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

- *знати:* засоби і прийоми прийоми побудови фотоколажу і фотомонтажу для використання у різних сферах професійної діяльності;
- *вміти:* використовувати властивості комп'ютерної графіки для розробки творчих дизайн-проектів;
- *здатен продемонструвати:*
- використання доцільних програмних засобів та

- комп'ютерних технологій для реалізації творчого задуму;
- самостійно вирішувати: питання оптимального вибору засобів та методів комп'ютерної графіки для обробки, комбінування, стилізації цифрових фотографій

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин				
	усього	лек	сем	практ	срс
3 семестр					
Змістовий модуль 1 Фотоколаж та фотоманіпуляція.					
Тема 1. Витоки сучасних технік комбінування фотозображень. Історія фотоколажу. Фотоколажі у живописі і фотографії.	6			3	3
Тема 2. Історія фотомонтажу та його первинні завдання. Особливості застосування фотомонтажу. Комбінування фотозображень та мультіекспозиція. Фотофейки.	5			3	2
Тема 3. Фотоколаж у дадаїзмі. Методи створення політичного плакату та соціально спрямованих колажів. Стилiстичні та технологічні особливості.	6			3	3
Тема 4. «Сюрреалістичний» фотомонтаж. Використання сюрреалістичного колажу у сучасному дизайні та мистецтві.	6			3	3
Тема 5. Народження радянського агітаційного плакату на основі колажу. Основні представники та стилістичні особливості. Застосування стилістики радянського авангарду у сучасному дизайні.	6			3	3
Тема 6. Поп арт 50-60-х. Розвиток жанру у мистецтві і дизайні. Фотографія	6			3	3

і колаж як основний засіб створення графічних робіт у стилістиці поп-арт.					
Тема 7. Колаж від 60х - 90х. Швейцарський дизайн і швейцарський панк.	9			6	3
Тема 8. Колаж від 90-х до сьогодні. Основні напрями розвитку та тренди.	6			3	3
Тема 9. Багатосторінкові поліграфічні видання на основі фотографії і фотомонтажу. Поняття скрапбуку, фанзіну та фотокниги. Програмні засоби для верстки.	20			9	11
Тема 10. Створення макету фотовидання (фан-зін або фотокнига).	20			9	11
Усього за 1 семестр	90			45	45

5.2 Теми лекцій

Не передбачені навчальним планом

5.3. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
1.	Тема 1. Витоки сучасних технік комбінування фотозображень. Історія фотоколажу. Фотоколажі у живописі і фотографії. [8, 9, 11, 18, 19, 21]	3
2.	Тема 2. Історія фотомонтажу та його первинні завдання. Особливості застосування фотомонтажу. Комбінування фотозображень та мультиекспозиція. Фотофейки. [8, 9, 11, 19, 23, 25, 26]	3
3.	Тема 3. Фотоколаж у дадаїзмі. Методи створення політичного плакату та соціально спрямованих колажів. Стилiстичні та технологічні особливості. [8, 9, 11, 19, 23, 25, 26]	3

4.	Тема 4. «Сюрреалістичний» фотомонтаж. Використання сюрреалістичного колажу у сучасному дизайні та мистецтві.[24,25,26,27]	3
5	Тема 5. Народження радянського агітаційного плакату на основі колажу. Основні представники та стилістичні особливості. Застосування стилістики радянського авангарду у сучасному дизайні. [10, 13, 25,26]	3
6	Тема 6. Поп арт 50-60-х. Розвиток жанру у мистецтві і дизайні. Фотографія і колаж як основний засіб створення графічних робіт у стилістиці поп-арт. [10, 13, 24, 25, 26]	3
7	Тема 7. Колаж від 60х - 90х. Швейцарський дизайн і швейцарський панк. [10, 13, 18, 19, 24, 25, 26]	6
8	Тема 8. Колаж від 90-х до сьогодення. Основні напрями розвитку та тренди. [18, 19, 24, 25, 26]	3
9	Тема 9. Багатосторінкові поліграфічні видання на основі фотографії і фотомонтажу. Поняття скрапбуку, фанзіну та фотокниги. Програмні засоби для верстки.[6,12, 20]	9
10	Тема 10. Створення макету альбому творчих робіт [6, 12, 20]	9
Усього годин за 3 семестр		45

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
1 семестр				
1.	Тема 1. Витоки сучасних технік комбінування фотозображень. Історія фотоколажу. Фотоколажі у живописі і фотографії.	3		Поточний контроль
2.	Тема 2. Історія фотомонтажу та його первинні завдання.	2		Поточний контроль

	Особливості застосування фотомонтажу. Комбінування фотозображень та мультиекспозиція.			
3	Тема 3. Фотоколаж у дадаїзмі. Методи створення політичного плакату та соціально спрямованих колажів. Стилiстичні та технологічні особливості.	3		Поточний контроль
4	Тема 4. «Сюрреалістичний» фотомонтаж. Використання сюрреалістичного колажу у сучасному дизайні та мистецтві.	3		Поточний контроль
5	Тема 5. Народження радянського агітаційного плакату на основі колажу. Основні представники та стилістичні особливості. Застосування стилістики радянського авангарду у сучасному дизайні.	3		Поточний контроль
6	Тема 6. Поп арт 50-60-х. Розвиток жанру у мистецтві і дизайні. Фотографія і колаж як основний засіб створення графічних робіт у стилістиці поп-арт.	3		Поточний контроль
7	Тема 7. Колаж від 60х - 90х. Швейцарський дизайн і швейцарський панк.	3		Поточний контроль
8	Тема 8. Колаж від 90-х до сьогодення. Основні напрями розвитку та тренди.	3		Поточний контроль
9	Тема 9. Багатосторінкові поліграфічні видання на основі фотографії і фотомонтажу. Поняття скрапбуку, фанзину та фотокниги. Програмні засоби для верстки.	11		Поточний контроль

10	Тема 10. Створення макету фотоальбому власних графічних робіт	11		Поточний контроль
Всього за 3 семестр		45		Екзаменаційний перегляд
Разом за рік		45		

6 Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування¹

Контроль знань студентів здійснюється за рахунок поточного контролю за якістю виконання практичних завдань з комп'ютерної графіки на заняттях і самостійно, при перевірці індивідуальних творчих робіт, а також під час оцінювання теоретичних знань з дисципліни на екзамен. перегляді.

7 Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Перевірка виконання практичних і індивідуальних завдань	60	
Екзамен. перегляд	40	
Всього	100	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни;

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

70-80 Відмінне виконання з незначною кількістю помилок.

60-55 Виконання вище середнього рівня з кількома помилками, у загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок

54-50 Непогане виконання, але зі значною кількістю недоліків

49-45 Виконання задовольняє мінімальним критеріям.

¹ Містить методи контролю результатів навчання студентів у процесі поточного та семестрового контролів.

<44 Виконання не задовольняє мінімальним критеріям.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзам. перегляд

17-20 Відмінне виконання з незначною кількістю помилок.

14-16 Виконання вище середнього рівня з кількома помилками, у загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок

10-13 Непогане виконання, але зі значною кількістю недоліків

10-12 Виконання задовольняє мінімальним критеріям.

<10 Виконання не задовольняє мінімальним критеріям.

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

4 семестр екзамен. перегляд

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконанні завдання
Тема 1. Витоки сучасних технік комбінування фотозображень. Історія фотоколажу. Фотоколажі у живописі і фотографії.	5
Тема 2. Історія фотомонтажу та його первинні завдання. Особливості застосування фотомонтажу. Комбінування фотозображень та мультиекспозиція.	5
Тема 3. Фотоколаж у дадаїзмі. Методи створення політичного плакату та соціально спрямованих колажів. Стилiстичні та технологічні особливості.	5
Тема 4. «Сюрреалістичний» фотомонтаж. Використання сюрреалістичного колажу у сучасному дизайні та мистецтві.	5
Тема 5. Народження радянського агітаційного плакату на основі колажу. Основні представники та стилістичні особливості. Застосування стилістики радянського авангарду у сучасному дизайні.	5
Тема 6. Поп арт 50-60-х. Розвиток жанру у мистецтві і дизайні. Фотографія і колаж як основний засіб створення графічних робіт у стилістиці поп-арт.	5
Тема 7. Колаж від 60х - 90х. Швейцарський дизайн і швейцарський панк.	5

Тема 8. Колаж від 90-х до сьогодення. Основні напрями розвитку та тренди.	5
Тема 9. Багатосторінкові поліграфічні видання на основі фотографії і фотомонтажу. Поняття скрапбуку, фанзіну та фотокниги. Програмні засоби для верстки.	10
Тема 10. Створення макету фотовидання (фан-зін або фотокнига).	10
Презентація творчих робіт. Відповіді на теоретичні питання (екзам. перегляд).	40
Разом за семестр вивчення дисципліни	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Навчальна дисципліна передбачає використання інформаційних технологій, для здійснення пошуку та аналізу аналогів і теоретичних досліджень з теми. Студенти виконують графічні зображення за допомогою комп'ютерного обладнання.

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основні:

1. Бергер Дж. Мистецтво бачити. Видавець:Клаудберрі, 2020. 184 с.
2. Брюханова Г. Комп'ютерні дизайн-технології: навч посібник. Київ:Центр навчальної літератури, 2019. 180 с.

3. Власій О.О., Дудка О. М. Комп'ютерна графіка. Обробка растрових зображень: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2015. 72 с.
4. Гітінс Джек. Чому це не повинно бути у фокусі: доступно про сучасну фотографію. Видавець: ArtHuss, 2024. 224 с.
5. Денисенко С. М. Основи композиції і проєктної графіки: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2021. 52 с.
6. Іванов. С. Основи композиції видання. Київ: Світ, 2013. 232 с.
7. Кларк Т. Майкл Фільтри для Photoshop 5. Спецефекти і дизайн: пер. з англ. Київ:«Діалектика», 1999. 380 с
8. Керол Генрі. Фотографи про фотографію. Як вони бачать, думають і фотографують. Видавець:ArtHuss, 2023
9. Коттон Ш. Фотографія як сучасне мистецтво (Світ мистецтва). Видавець:ArtHuss, 2022. 336 с.
- 10.Куленко М. Я. Основи графічного дизайну : підручник за редакцією проф. Є. А. Антоновича. Вид. третє, перероб. і доповн. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 543 с.
- 11.Сафронова А.В, Сафронов В.К., Потанін С.Є. Сучасні технології фотомонтажу в контексті їх використання у дизайні. Технічна естетика та дизайн». 2018. № 14. С. 213-219. [https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/372/1/сборник_Техническая_эстетика_14_2018г_\(1\).pdf](https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/372/1/сборник_Техническая_эстетика_14_2018г_(1).pdf)
- 12.Safronova A. V. Modern Ukrainian Photo Book as an Object of Conceptual Art of Postmodernism. *Art and Design*. 2021. № 2. С. 52 - 63. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.2.5>
- 13.Стили графічного дизайну [Електронний ресурс]: довідник / уклад.: Денисенко С. М., Київ: НАУ, 2021. 56 с.
- 14.Тотосько О. В., Микитишин А. Г., Стухляк П. Д. Комп'ютерна графіка: навчальний посібник: в 2-х кн. Кн. 1. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2017. 304 с
- 15.Фолкнер Э., Чавез К. Adobe Photoshop CC. Офіційний навчальний курс.; Пер. Райтман М. А. 2022. Ексмо. 448 с.
- 16.Kelby Scott. The Digital Photography Book. Peachpit Pr, January 1, 2006. 216 с.
- 17.Shufflebotham Robert. Photoshop CC in easy steps: Updated for Photoshop CC 2018; 2nd edition (November 25, 2018). 240 p.

10.2 Додаткові джерела:

- 18.Heller and Seymour Chwast. Graphic Style: From Victorian to Post-Modern, 2019. 296 с.
- 19.Poynor Rick. No More Rules: Graphic Design and Postmodernism. London, Laurence King Publishing, 2003. 140 p.
- 20.Samara Timothy. A Graphic Design Layout Workshop. Rockport Publishers 241 p.

10.3 Електронні ресурси

21. Collage. Technique of art production using assemblage of different forms
https://www.wikiwand.com/en/articles/Collage_artist
22. Carlson Jeff L. Remove All the Things: Using modern software to erase pesky objects. <https://www.dpreview.com/articles/9142896115/remove-all-the-things-using-modern-software-to-erase-pesky-objects-in-photos> Published May 16, 2023 |
23. Kordic Angie, Martinique Elena and Herzog Nadia. What Is Photomontage - The Definition and Histor <https://www.widewalls.ch/magazine/photomontage-art>
24. Стили в графічному дизайні. Частина 2. <https://newmedia.ua/interesting-know-uk/styli-v-hrafichnomu-dyzauni-vydy-ta-pryklady-chastyna-2/>
25. Тенденцій для графічного дизайну у 2024 році. <https://designtalk.club/10-tendentsij-grafichnogo-dyzaynu-2019/> Стили в графічному дизайні. Види та приклади. Частина 1. <https://newmedia.ua/interesting-know-uk/styli-v-hrafichnomu-dyzauni-vydy-ta-pryklady-chastyna-1/>
26. Посібник користувача Photoshop URL: <https://helpx.adobe.com/ua/photoshop/user-guide.html>
27. Photoshop - Довідка й навчальні посібники https://helpx.adobe.com/ua/pdf/photoshop_reference.pdf

11. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни
Л И С Т
узгодження робочої навчальної програми

з дисципліни **Фотоколаж і фотоманіпуляція,**
(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр за напрямом/спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація ОПП «Мистецтво мультимедіа», розробленої PhD з дизайну, доц. Сафроною А.В.

(вказати посади, наукові ступені та/або вчені (почесні) звання авторів, їхні ПІБ)

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – «Графічний дизайн» <small>(назва кафедри)</small>	Коваль Л.М.		23.04.2024 №9
Випускова кафедра – «Монументальний і станковий живопис» <small>(назва кафедри)</small>	Косьяненко К.В.		23.04.2024 № 14

13. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки